

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๑๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕

พระราชบัญญัติ

บัตรประจำตัวประชาชน

พ.ศ. ๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และจะให้ใช้บังคับในท้องที่ใด เมื่อใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พุทธศักราช ๒๔๘๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“บัตร” หมายความว่า บัตรประจำตัวประชาชน

“ทะเบียนบ้าน” หมายความว่า ทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“เจ้าพนักงานตรวจบัตร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจบัตรตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานออกบัตร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ออกบัตรตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติ
นี้บังคับในท้องที่ใด ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบเจ็ดปี-
บริบูรณ์ขึ้นไปแต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีภูมิลำเนา
และหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่นั้น ต้องมีบัตรภายใน
กำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่
นั้น หรือนับแต่วันที่มียุครบสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ หรือนับแต่วันที่
มีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ที่พระราช-
บัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่มียุครบสิบเจ็ดปีบริบูรณ์

การนับอายุตามวรรคแรกให้นับหนึ่งปีบริบูรณ์เมื่อสิ้นปี
พุทธศักราชที่เกิด ส่วนการนับอายุต่อไปให้นับตามปีพุทธศักราช
รัฐมนตร้อาจขยายกำหนดเวลาตามวรรคแรกได้ตามที่
เห็นสมควรโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ความในมาตรานี้ไม่ให้ใช้บังคับแก่บุคคลตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๖ บัตรให้มีลักษณะและขนาดตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง และอย่างน้อยให้มีชื่อผู้ถือบัตร วันเดือนปีเกิด
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน รูปถ่าย เลขหมายประจำตัว วันออกบัตร
ลายมือชื่อหรือตราลายมือชื่อและตราประจำตำแหน่งเจ้าพนักงาน
ออกบัตร

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๑๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๗ บัตรให้ใช้ได้หกปีนับแต่วันออกบัตร และเมื่อบัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ในกรณีผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัวและหรือชื่อสกุล ผู้ถือบัตรต้องเปลี่ยนบัตรใหม่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันเปลี่ยนชื่อตัวและหรือชื่อสกุล

มาตรา ๘ ในกรณีบัตรหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรใหม่ แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่บัตรนั้นหาย ถูกทำลายหรือชำรุด

มาตรา ๙ การขอมีบัตร การออกบัตรและการขอเปลี่ยนบัตรใหม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้เสียค่าธรรมเนียมการออกบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ฉบับละห้าบาท

มาตรา ๑๐ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอมีบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ และเห็นว่าคำขอนั้นมีรายการครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ถ่ายรูปผู้ยื่นคำขอและออกใบรับตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ใบรับนี้ให้มีผลใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ

มาตรา ๑๑ ผู้ถือบัตรผู้ใดเสียสัญชาติไทยไม่ว่าด้วยเหตุใด ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะใช้บัตรนั้นต่อไป และต้องส่งมอบบัตรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่เสียสัญชาติไทย

มาตรา ๑๒ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจดูหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรได้ที่สำนักงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอในเวลาราชการโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ถ้าขอให้เจ้าพนักงานออกบัตรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่คัดและรับรองสำเนา ต้องเสียค่าธรรมเนียมฉบับละห้าบาท เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ เงินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำไปใช้ได้เฉพาะกิจการเกี่ยวกับการออกบัตรเท่านั้น

มาตรา ๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ วรรคแรก หรือไม่ส่งมอบบัตรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ หรือมาตรา ๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๑๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕

มาตรา ๑๖ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่อาจแสดงบัตรได้ในเมื่อ
เจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
หนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๑๗ ผู้ไม่มีสัญชาติไทยผู้ยื่นคำขอรับบัตรโดย
แจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าตนมีสัญชาติไทย
หรือใช้บัตรซึ่งตนหมดสิทธิที่จะใช้ตามมาตรา ๑๑ ต้องระวาง-
โทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ
ทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๘ บัตรประจำตัวประชาชนตามพระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน พุทธศักราช ๒๔๘๖ ให้คงใช้ได้ต่อไป
อีกภายในกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
แต่ถ้าผู้ถือบัตรนั้นมีความประสงค์จะขอมีบัตรตามพระราช-
บัญญัตินี้ก็ให้ทำได้

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษา-
การตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงาน-
ตรวจบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานออกบัตร โดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติ-
การตามพระราชบัญญัตินี้ *

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๘

เล่ม ๗๕ ตอนที่ ๑๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๕

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถ. ชนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ บัตร
ประจำตัวประชาชนซึ่งออกตามกฎหมายเดิมมีหลักการและวิธีการ
ไม่เหมาะสมกับสภาพความจำเป็นของประเทศในขณะนี้ สมควร
ปรับปรุงเสียใหม่ให้มีเป้าหมายให้ประชาชนมีบัตรประจำตัวทั่วประเทศ
มีระยะเวลาเสร็จที่แน่นอน และแก้ไขลักษณะบัตร วิธีการทำบัตรและ
อำนาจหน้าที่ผู้ออกบัตรเสียใหม่ให้รัดกุมและปลอมแปลงได้ยาก กับให้
การออกบัตรสะดวกสำหรับประชาชนยิ่งขึ้น